

PRILOG JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O POTROŠAČIMA

Primedba 1. Klasifikacija kaznenih odredbi

Komentar i obrazloženje

- Opšti je utisak da su kaznene odredbe „prenormirane“ tj. da ima izuzetno veliki broj članova i tačaka koji predstavljaju „pretnju“ odn. sankciju u slučaju nepridržavanja odgovarajuće norme. Ima ih ukupno 84, propisanih članovima 215-217, što privrednih prestupa, što prekršaja. Sankcije se odnose na 119 članova Nacrta Zakona (od 214 koliko ih ima ukupno bez kaznenih odredaba). Što je još gore, ove kaznene mere koncentrisane su u svega tri člana sa visoko zaprećenim kaznama za različita dela privrednog prestupa i prekršaja koja po svojoj prirodi ne mogu i nemaju isti stepen društvene opasnosti. Takav koncept onemogućava pravilnu identifikaciju težine dela i odmeravanje kazne u postupcima pred nadležnim organima.
Nije svejedno npr. da li je u pitanju privredni prestup „povrede osnovnog prava potrošača“ (član 2. Nacrta) ili „neobaveštavanje potrošača o podacima u vezi sa odobrenim prekoračenjem računa“ (član 145 Nacrta), a za oba dela je propisana kazna od 300.000-3.000.000 dinara. Smatram da bi razdvajanje kaznenih dela u dva ili više članova po njihovoj težini tj. stepenu društvene opasnosti (samim tim i zaprećenoj kazni) pomoglo da se prilikom izricanje mera objektivnije individualizira njihova težina. Članovima 215 i 216 Nacrta predviđena je i mogućnost izricanja zaštitne mere „zabrane obavljanja delatnosti“ i to za pravno lice u trajanju od 6 meseci do 3 godine a za preduzetnika u trajanju od tri meseca do jedne godine. Smatram da su ove mere potpuno nepotrebne i kontraproduktivne. Iskustva njihove primene, naročito prilikom izricanja po propisima o fiskalnim kasama pokazuju to vrlo plastično. Po tim propisima, naime, mera se izriče uglavnom na period od nekoliko do 30 dana. Preduzeće ili preduzetnik za to vreme ne može vršiti svoju delatnost, samim tim ne ostvaruje prihode i ne plaća PDV i ostale poreze i doprinose. U praksi je često prisutna i pojava „odjavljivanja“ radnika što znači i neplaćanje poreza i doprinosa na njihove zarade pa predstavlja i socijalni problem. Osim pretrpljene štete po radnike i budžet, takva mera nije praktično sprovodiva. U krajnjim slučajevima, vlasnik „zatvori“ radnju ili preduzeće i otvori novo na istoj lokaciji na članove domaćinstva ili treća lica čime se eliminišu efekti ove mere. Pri tom se radi o zatvaranju na samo trideset dana ! U postojećim uslovima neusklađenosti sa drugim regulatornim propisima, privredni subjekt ima mogućnost da otvori novo i zatvori staro preduzeće ili radnju bez neke velike procedure i problema tako da je ovu meru lako izigrati, odnosno ima male efekte i kontraproduktivna je. S druge strane, smatram da će za većinu privrednika iz sektora malih i srednjih preduzeća predložene a zatim i olako izričene zaštitne mere u dužini od tri ili šest meseci tj. godinu ili tri predstavlja njihovo i konačno zatvaranje i da takvi privredni subjekti nikada više neće nastaviti sa radom. Istovremeno, time se sektor malih i srednjih preduzeća i preduzetnika dodatno stavlja u neravnotežan položaj na tržištu u odnosu na velika, ekonomski moćnija preduzeća, posebno u odnosu na monopoliste u trgovini.

Predlog: zaštitnu meru zabrane obavljanja delatnosti predvideti samo za slučajeve najtežih povreda zakona i to izvršene na posebno bezobziran način.

Primedba 2. Terminološka neusaglašenost

Komentar i obrazloženje

- Ukazujem na nedosledno korišćenje „osnovnih pojmova“ iz člana 4. Nacrta Zakona, konkretno stava 1. tačka 2. koja glasi: „trgovac jeste pravno ili fizičko lice koje, u pravnim poslovima na koje se odnosi ovaj zakon, postupa u okviru svoje poslovne delatnosti, profesije ili zanata, kao i svako ko dela u ime i za račun trgovca.“ Međutim, u članu 216. Nacrta koriste se pojmovi „preduzetnik“ i „fizičko lice“, a u članu 217. Nacrta, pojmovi „trgovac kao fizičko ili pravno lice“ (stav 1.) odnosno „preduzetnik“ (stav 3.). Koliko je meni poznato po pozitivnim propisima postoje dve vrste privrednih subjekata: pravna lica i preduzetnici (pod kojima se podrazumevaju fizička lica koje vrše delatnost i koja nemaju svojstvo pravnog lica). Nije dakle jasno u kom smislu se uvodi pojam „fizičkog lica“ kada pozitivni propisi „preduzetnika“ definišu kao „fizičko lice“ i u kom kontekstu u okviru nacrta zakona.

Predlog: ujednačiti terminologiju korišćenjem pojmova „pravno lice“ i „preduzetnik“.
Ovo pod uslovom da „fizičko lice“ nema neko drugo značenje

Primedba 3. Neusaglašenost sa Zakonom o prekršajima

Komentar i obrazloženje

- Visina predviđenih novčanih kazni za prekršaje predviđene članovima 216. i 217. nisu u skladu sa odredbama Zakona o prekršajima koji u članu 33. propisuje tzv. opšti minimum i opšti maksimum novčanih kazni. Pa tako ona iznosi:
  - a) za fizičko lice od 500 do 50.000 dinara;
  - b) za odgovorno lice od 500 do 50.000 dinara;
  - c) za pravno lice od 10.000 do -1.000.000 dinara, i
  - d) za preduzetnika od 5.000 do 500.000 dinara.

Imajući u vidu da visina predviđenih novčanih kazni ne može biti drugačija od one utvrđene Zakonom o prekršajima, treba ispraviti član 216. Nacrta koji predviđa novčanu kaznu za fizičko lice od 100.000 do 500.000 dinara (opšti maksimum 50.000 dinara), kao i član 217. stav 1. gde je za fizičko lice predviđena novčana kazna u visini od 100.000 do 1.000.000 dinara, a za odgovorno lice (stav 3.) novčana kazna od 10.000 do 100.000 dinara (opšti maksimum 50.000 dinara). /

Smatram da bi saglasno prethodnom stavu, član 217. Nacrta trebalo preraditi tako da se razdvoje prekršaji koji čine pravna lica od prekršaja koje čine fizička lica (preduzetnici) Na taj način se otklanja mogućnost da kod inspekcijiskih organa dodje do nenamerne greške, s obzirom na to da su u ostalim propisima prekršaji pravnih lica odvojeni od prekršaja fizičkih lica (preduzetnika)

- Ovaj član takodje treba uskladiti i sa primedbom broj 2 a u vezi sa neusklađenom Terminologijom

Predlog: uskladiti Nacrt zakona sa odredbama Zakona o prekršajima koji propisuje opšti minimum i maximum novčane kazne